

GEZONDHEID BASIS VOOR BETERE LEERPRESTATIES

Inspirerende leeromgevingen door inspanning en ontspanning

Recent onderzoek laat zien dat genoeg bewegen en voldoende frisse lucht in het onderwijs nog steeds niet vanzelfsprekend is. De onderwijswereld loopt verre van voorop als het gaat om gezondheid.

Als het aan Senior Adviseur team Onderwijs en Onderzoek Alie Kok bij Draaijer ligt, verandert dat snel: “Bij ons staat gezondheid aan de basis van betere leerprestaties en meer beleving in onderwijs.” Alie begeleidt onderwijsinstellingen op alle onderwijsniveaus bij het ontwikkelen van positieve plekken. Met Herma Kerssies, architect-partner bij BDG Architecten, vertelt Alie hoe zij dit in praktijk brengen. Het gesprek ging over de vraag ‘Hoe zorgen we dat mensen in een onderwijsgebouw zich prettig voelen en het maximale uit zichzelf kunnen halen?’

GEZONDHEID; BASIS VOOR GOEDE LEERPRESTATIES

“Uit onderzoek blijkt dat je pas écht optimaal kunt presteren als je omgeving is afgestemd op je werkzaamheden. Daarvoor moet je weten hoe de

gebruikers deze ruimte willen benutten. Verdiep je in hen; ga met hen in gesprek of draai een dag mee op hun huidige locatie”, aldus Herma.

Alie benadrukt dit: “In al onze onderwijsprojecten staan de Programma's van Leren, Beleven én Bewegen centraal. ‘Leren’ draait om de uit te voeren activiteiten, ‘bewegen’ om (nieuwe) manieren waarop je dit kunt doen. ‘Beleven’ gaat over de waarneming tijdens het leren.”

Herma: “De kennis vanuit de omgevingspsychologie en evidence based design helpen ons om onderbouwde keuzes te maken bij het ontwerpen van gezonde gebouwen; als katalysator voor betere leerprestaties en het verminderen van verzuim.”

INSPIRATIE UIT DE NATUUR

Alie: “Vaak biedt de natuur een oplossing voor onze uitdagingen. Met ‘nature inspired design’ of biofilische ontwerpprincipes verbind je (onderwijs)huisvesting met haar natuurlijke omgeving. Veel planten en groen, natuurlijke materialen en kleuren, veel licht en frisse lucht, makkelijke verbindingen tussen binnen en buiten, toepassing van water. Dit zijn standardeisen die we meegeven aan onze ontwerpers. Daar ligt het fundament om een omgeving te creëren waar leerlingen en docenten in een ontspannende omgeving hun activiteiten kunnen uitvoeren. Bij Draaijer leggen wij dit vast in een Programma van Beleven.”

INSPANNING EN ONTSPANNING ALS BASIS VOOR LEREN

Voldoende bewegen bevordert de leerprestaties; toch doen we dat steeds minder. Hoogleraar neuropsychologie Erik Scherder meldde onlangs in het

Alie Kok

Herma Kerssies

Voldoende bewegen bevordert de leerprestatie

Bron: Wind Design + Build

Bewegend leren integreren in het onderwijsgebouw
Bron: Wind Design + Build

Parool¹ dat hij zijn studenten voortaan elk half uur laat bewegen voor de noodzakelijke doorbloeding, een optimale suikerhuishouding en het zuurstof in hun brein. Dit kan in ieder schoolgebouw toepast worden, door inderdaad die paar minuten actie op je plek, of door buiten een rondje te rennen. Leuk om te doen; iedereen kan zijn energie weer even kwijt en zowel lichaam als geest zijn klaar voor betere leerprestaties.

Herma: “Een standaard lokaal met een basisinrichting volstaat vaak niet voor de variëteit aan activiteiten die scholen tegenwoordig bieden. Daarom ontwerpen wij activiteit-gericht, zorgen we dat gebruikers kunnen kiezen uit verschillende plekken binnen de school met een goede balans tussen rust, ruis en rumoer”. “Zodoende staat niet het lokaal meer centraal, maar dient de school als één geheel voor beleving, educatie en beweging. Bewegend leren werkt optimaal indien geïntegreerd in het hele onderwijsgebouw.” Draaijer legt de bewegingsvormen die de school wil stimuleren vast in een Programma van Bewegen. Alie: “Wij brengen inspiratie uit de praktijk in, met ons eigen Beweegbox-concept met een interactieve inrichting, het Athletic Skills Model of Bewegwijz. Hiermee krijgen ontwerpers kaders mee voor de activiteiten en bewegingsvormen, maar is het aan de creativiteit van de architect om passende oplossingen te bedenken.”

Een aansprekend Draaijer project is de vernieuwbouw van IKC Sterrenschool in Zevenaar. De MR eiste dat bewegingsonderwijs in het plan opgenomen werd, maar het ontbrak aan voldoende middelen. Draaijer adviseerde het vrijgekomen budget van het busvervoer in te zetten voor het toepassen van het ASM-model in de oude speelzaal. Hiermee is een oplossing gerealiseerd die voorziet in de behoefte om kinderen voldoende te laten bewegen.

BDG Architecten en Draaijer werken samen aan de nieuwe huisvesting van Hogeschool Windesheim in Almere. Hierbij gebruiken zij de thema's van de WELL Building Standard ten behoeve van een comfortabele en energieke leer- en ontwikkelvoorziening. Ze maken een open en uitnodigende leeromgeving vol natuurlijk licht, groen en zichtbare biobased materialen. Een variatie aan ontmoetingsplekken stimuleert samenwerking en verbinding. Zowel tussen de studenten onderling, als met docenten, lokale ondernemers én met de stad. <https://standard.wellcertified.com/well>

Nieuwbouw Hogeschool Windesheim Almere (BDG Architecten)

Beweegruimte IKC Sterrenschool Zevenaar
Ontwerp: Athletic Skills Company

EIGENAARSCHAP GEBRUIKERS

Alie: “Bij de planvorming van elk onderwijsgebouw werken we samen met gebruikers om een gevoel van ‘eigenaarschap’ voor hun toekomstige huisvesting te creëren. Om ze een gevoel van erkenning te geven en hen te stimuleren vanaf het moment dat ze de school binnenkomen. Dat alleen al draagt bij aan een gezonde leeromgeving. Wij hebben nog meer inspirerende voorbeelden die bewijzen dat er heel veel mogelijk én haalbaar is binnen de geldende normvergoedingen en onderwijsfinanciering.”

¹ Bron: <https://www.parool.nl/amsterdam/hoogleraar-erik-scherder-laet-zijn-studenten-voortaan-elk-half-uur-bewegen-be94f2c9/>

Kijk voor meer informatie op www.draaijerparkers.nl of www.bdgarchitecten.nl.